

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Rentabilita chovu krav bez tržní produkce mléka v ČR za rok 2017

Hlavní ukazatele chovu krav bez tržní produkce mléka v souboru podniků jsou zobrazeny v tabulce 1. V roce 2017 byly získány údaje od 20 podniků s chovem krav bez tržní produkce mléka z různých oblastí ČR. V průměru bylo chováno v jednom podniku 152 krav a na jednoho pracovníka připadalo 39 krav, což je o 7 krav méně než v souboru podniků za rok 2016. Hlavní podmínkou úspěšnosti chovu je vysoký počet narozených, resp. odchovaných telat. Většina autorů uvádí, že pro zajištění dostatečné rentability je zapotřebí odchovat 90 až 100 telat od 100 krav za rok. U souboru podniků bylo v roce 2017 na 100 krav narozeno 95 telat a odchovaných bylo 91. Počet narozených telat na 100 krav se u souboru podniků v průběhu let 2013 až 2017 zvýšil o 7,2 telat na 100 krav (+ 8%), byl vyšší, než vychází v kontrole užitkovosti masných plemen v ČR a zvyšující počet měl pozitivní dopad do ekonomických výsledků chovu. Věk při prvním otelení, stejně jako hmotnosti telat a věk při jejich odstavu se v průměru u podniků v letech 2013 až 2017 výrazněji neměnil.

Tab. 1: Výrobní ukazatele chovu krav bez TPM u souboru podniků v ČR

Ukazatel		2013	2014	2015	2016	2017
počet podniků		20	20	22	19	20
průměrný počet krav ve stádě (ks)		108	126	124	132	152
počet krav (ks)	na ha TTP	0,48	0,33	0,40	0,49	0,45
	na ha zemědělské půdy	0,31	0,36	0,40	0,45	0,29
	na pracovníka	26	35	40	46	39
počet narozených telat (ks/100 krav/rok)		87,6	88,9	91,8	92,9	94,7
úhynny telat do odstavu (%)		4,3	5,5	4,9	2,4	4,1
počet odchovaných telat (ks/100 krav/rok)		83,8	84,0	87,3	90,7	90,9
obměna stáda (%)		14,9	15,1	13,5	13,2	13,1
podíl obtížných porodů (%)		0,4	2,2	2,7	2,8	4,4
věk při prvním otelení (dny)		944	936	924	915	926
věk při odstavu telat (měsíce)		7,5	7,6	8,3	8,0	7,6
hmotnost při narození (kg)	býčci	38	42	42	41	41
	jalovičky	33	36	38	37	37
hmotnost ve věku 120 dnů (kg)	býčci	168	179	190	184	180
	jalovičky	148	150	167	170	167
hmotnost ve věku 210 dnů (kg)	býčci	289	294	311	304	287
	jalovičky	233	234	267	268	257

Tab. 2: Ekonomické ukazatele chovu krav bez TPM u souboru podniků v ČR

Ukazatel	v Kč na krávu a rok				
	2013	2014	2015	2016	2017
počet podniků	20	20	22	19	20
krmiva	7 949	7 171	7 510	7 633	7 151
pracovní náklady	5 638	4 664	5 111	5 327	5 954
veterinární výkony	467	526	455	477	496
odpisy majetku	1 369	1 551	1 981	2 611	2 703
odpisy zvířat	1 332	2 311	2 382	2 092	2 976
energie a PHM	1 285	1 447	1 219	1 280	1 704
režie	3 410	3 311	3 967	2 840	3 630
vnitropodnikové náklady	4 136	3 921	3 888	4 151	4 831
ostatní náklady ¹⁾	3 917	5 299	4 013	4 614	3 370
náklady celkem	29 502	30 200	30 525	31 024	32 816
statková hnojiva	2 814	2 813	2 216	2 458	2 738
náklady po odpočtu statkových hnojiv	26 689	27 388	28 309	28 567	30 078
tržby za prodej a využití telat	14 542	14 829	16 279	16 627	17 529
výsledek hospodaření bez dotací	-12 147	-12 558	-12 030	-11 940	-12 549
rentabilita bez dotací (%)	-45,5	-45,9	-42,5	-41,8	-41,7
dotace ²⁾	12 720	14 826	14 483	13 732	13 918
výsledek hospodaření s dotacemi	573	2 268	2 453	1 792	1 369
rentabilita s dotacemi (%)	+2,1	+8,3	+8,7	+6,3	+4,6

1) do ostatních nákladů se započítávají náklady na plemenářské výkony, opravy majetku, pojištění, aj.

2) do dotací se započítává platba na plochu, na tele masného typu, PVP a platby PRV (LFA, AEKO, EZ a Natura).

Průměrné celkové náklady u souboru podniků za rok 2017 činily 32,8 tis. Kč na jednu chovanou krávu, tj. 89,9 Kč na krmený den a 36 112 Kč na jedno odchované tele. Při srovnání nákladů na krávu a rok s roky předešlými (tabulka 2) je patrné, že od roku 2013 se náklady každým rokem mírně zvyšují. V roce 2017 náklady meziročně vstoupily o 1 791 Kč na krávu a rok (+ 6 %) a byly nejvyšší ze zkoumaných let. Meziroční zvýšení bylo zejména zapříčiněno růstem pracovních nákladů, režii a vnitropodnikových nákladů. Nejvíce v letech hodnocení kolísaly odpisy, režie a ostatní náklady. V roce 2017 byly největšími náklady krmiva (22 %), pracovní náklady (18 %), vnitropodnikové náklady (15 %) a režie (11 %). Výnosovou stranu chovu tvoří příjmy za prodej telat (k dalšímu chovu či na jatka v ČR nebo v zahraničí) a ocenění telat využitých v rámci vlastního chovu. Výnosy byly nejvyšší v roce 2017, díky vyšší počtu odchovaných telat a vyšší prodejní ceně telat. Bez započítání dotací vychází v chovu ztráta ve všech sledovaných letech (rentabilita -42 až -46 %), což hovoří o nutnosti státní podpory tohoto sektoru. Při zohlednění dotací (přímých plateb a plateb programu rozvoje venkova) bylo dosaženo v každém roce kladného výsledku hospodaření (rentabilita +2,1 až +8,7 %).